

DANSK IDRÆTSLÆRERFORENING

c/o Idrætssamvirket Århus - Idrættens Hus Vest
Stadion Alle 70 - 8000 Århus C
Telefon : 8614 5252

E-mail: di@inet.uni2.dk - www.idraetslaererforeningen.dk

29.9.2005.

Uddannelsesudvalget
UDU alm. del - Bilag 4
Offentligt

Kære medlem af Folketingets Uddannelsesudvalg.

Som bestyrelsesmedlem i Dansk Idrætslærerforening, DI, er det mig en glæde at kunne fremsende en artikel, som jeg har skrevet til vores medlems blad: Focus – Tidsskrift for Idræt.

Artiklen handler om faget idræt i skolen i Danmark og i vore nordiske nabolande. Desuden sammenligner jeg idrætslæreruddannelsen i Danmark med uddannelsen af idrætslærere i de andre nordiske lande. Det ved jeg noget om, fordi jeg til daglig er seminarielektor og cand. pæd. og underviser på Århus Dag- og Aftenseminarium.

Det mest interessante i artiklen er for mig at se de afsnit, hvor jeg skriver om, hvad man er optaget af at diskutere i de nordiske lande med hensyn til idræt. Disse erfaringer har jeg fra mit tillidshverv som DI's og dermed Danmarks repræsentant i Nordiske Idrætslærerorganisationers Samråd, NIS.

Jeg håber, I vil finde artiklen interessant og ser frem til, at I har fået lyst til at diskutere idrætsfaget i skolen.

Jeg ser gerne, at I politikere er med til at udvide mulighederne for, at idrætslærerne kan gøre noget mere for at få børn og unge til at bevæge sig mere, både i og udenfor idrætstimerne. Det drejer sig om at øge fokus på fysisk aktivitet og glæde ved at bevæge sig, fx i form af fx en udvidelse af timetallet samt fast udedag som i Norge, daglig fysisk aktivitet som i Sverige, indførelse af sundhedsfag som idrætslærerne skal undervise i som i Finland, og ikke mindst drejer det sig om en kvalitetssikring af idrætsundervisningen.

Det sidste kan bl.a. ske ved at give midler og dermed forøge lærernes mulighed for at komme på kursus og efteruddannelse. I øjeblikket er den mulighed nærmest ikke-eksisterende. Dansk Idrætslærerforening mener, at alle idrætslærere bør kunne komme på kursus hvert år og således bibeholde kundskaber og motivationen for at undervise i verdens i øjeblikket vigtigste fag.

Med venlig hilsen

Jytte Thormann
Jytte Thormann.

point) som indeholder centrale kundskabsområder og tværgående emner, linjefag (mindst 40 point) som kan bestå af et eller flere fag, og endelig specialisering/spciale (mindst 20 point).

Læreruddannelsen er todelt som i Island. For at undervise i de sene år i skolen og i gymnasiet skal man have mindst 180 point og en fordybelse på mindst 60 point i fx idræt, for at kunne undervise i idræt. I grundskolens yngste år kræves der mindst 140 point, og mindst 40 point i idræt.

Læs mere om idrætslæreruddannelsen på fx Göteborg Universitet på: <http://www.ufl.gu.se>

Hvad er man ellers optaget af i Sverige?

I de svenske skoler har man netop fået et tillæg til læseplanen, som indebærer, at skolerne skal organisere fysisk aktivitet for alle elever indenfor både grundskolen og gymnasiet hver dag. Der arbejdes på at danne et netværk for erfaringsudveksling omkring den daglige fysiske aktivitet og få det stadfæstet til mindst 30 minutter pr. dag, men endnu findes ingen tidsangivelse i læseplanen. Man er nu ved at skrive nye læseplaner for gymnasiet, og IL, Idrætslærerforeningen er med til at skrive den for faget, som hedder Idrött och Hälsa. På Island hørte vi "Pyret" Ericsson fortælle om det svenske Bunkeflo-projekt,

som både gav gode skoleresultater og livsglæde med sundheden i behold. Hvorfor er der ikke flere lande, der gør mere daglig fysisk aktivitet og for en forøgelse af timeantallet i faget, når der vises så gode resultater?

Læs mere om Svenska Idrottsläraerforeningen (IL) på: www.sgs.nu

Norge

I Norge er læreruddannelsen 4-årig med mulighed for en 5-årig masteruddannelse. Læreruddannelsens formål er at dække det behov, samfundet har for kvalificerede lærere i alle fag og på alle fagområder indenfor børnehave, skole og voksenuddannelse. Uddannelsen skal også fremme de studerendes personlige udvikling og udvikle evne til refleksion, vække interesse for faglig og pædagogisk udviklingsarbejde og give forståelse for sammenhængen mellem lærervirket og oplæringsystemets funktion i samfundet.

De studerende skal erhverve en række kompetencer så som faglig-, didaktisk-, social-, ændrings- og udviklingskompetence. De studerende skal gennem studiet udvikle evnen til at arbejde under skiftende vilkår og kunne reflektere over egne kompetencer. De skal tilegne sig kundskaber, færdigheder og holdninger, som kan lægge grundlaget for personlig vækst og dannelse.

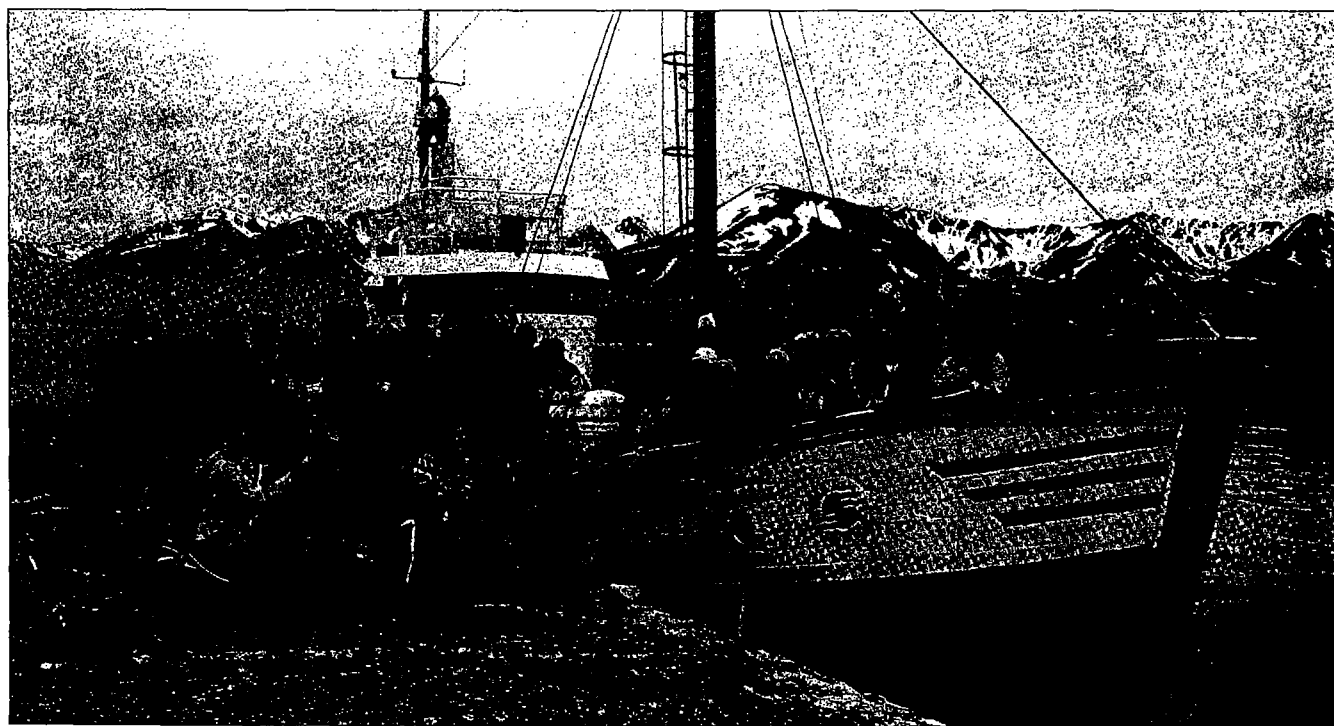
Uddannelsen giver som i Danmark 240 point og omfatter en obligatoriske del på 120 point og en valgbar del på 120 point. Praktikken omfatter en periode på 20-22 uger. Linjefagene kan hver give 30 eller 60 point, og således kan man altså også vælge idræt til enten 30 eller 60 studiepoint.

Hvis man vælger et års fordybelse i idræt, kan man efter endt læreruddannelse/bachelorgrad gå videre med mastergrad i Idrätt/Kroppsoving, og det tager yderligere 2 år. Det er en ren idrætslæreruddannelse, og den kan tages på en del højskoler, på Idræthøjskolen i Oslo og på Universitetet i Trondheim.

Læs mere om læreruddannelsen i Trondheim på: <http://www.alt.hist.no/>

Hvad er man ellers optaget af i Norge?

Man har indført fast udedag en dag om ugen i 1.-4. klasse og nogle steder også på 5.-6. klassetrin. Endvidere har man besluttet, at der skal være fysisk aktivitet hver dag for de 6-16 årige børn og unge. For de 16-19 årige skal fysisk træning være obligatorisk i 3,3 timer om ugen og også øget fysisk aktivitet. Regeringen i Norge har på opfordring fra Stortinget udarbejdet en handlingsplan for fysisk aktivitet 2005-2009. Denne omtales som en national mobilisering for bedre folkesundhed gennem øget fysisk aktivitet.

De nordiske delagere på hvaltur.

Martin står for
slåskulturen.

Landsforeningen for fysisk fostring i skolen LFF vil gerne have endnu mere fysisk aktivitet, men man erkender, at det er et stort skridt på vejen. Uddannelsesdepartementet har nedsat en komite, som kan uddele penge til projekter for øget fysisk aktivitet i skolerne. Og LLF slår fast, at man vil have uddannede lærere til al fysisk aktivitet i skolen. Hvorfor har man ikke også i andre lande indset, at det kun er uddannede idrætslærere, der kan undervise i idræt, sundhed, kropsuddannelse og fysisk aktivitet i skolen?

Læs mere om *Landslaget Fysisk Fostring i Skolen (LFF)* på www.lff.no

Danmark

Hvad er man ellers optaget af i DI?

I Danmark har Folkeskolen i alle fag fået nye læseplaner, der hedder Fælles Mål. I dem er der nu tydelige trinmål for, hvad eleverne skal lære efter 2., 5., 7. og 9. klasse samt slutmål. Der er lagt vægt på, at læreren skal være underviser og ikke bare aktivitetsformidler. I Danmark er idræt lige så meget et dannelsesfag, som det er et sundheds- og motionsfag. Fx arbejdes der i idræt også med elevernes identitet, sociale kompetencer, respekt for næsten, samarbejde, ansvar m.m. Man taler om, at det skal være tydeligt, hvad eleverne skal lære og ikke kun, hvad de skal lave.

I efteråret 2004 udsendte EVA, som er en selvstændig organisation under undervisningsministeriet, en evalueringsrapport for idræt (kaldet EVA-rapporten), som efter grundig undersøgelse af mange skoler fandt nogle fællestræk ved idrætsfaget. Her kan bl.a. nævnes:

- At mange idrætslærere ikke er linjefagsuddannede i idræt.

- At mange idrætslærere næsten udelukkende underviser i boldspil.
- At mange af de ældste elever falder fra og ikke deltager i idrætsundervisningen.

Samme EVA-rapport kom desuden med nogle anbefalinger, og det er vores ambitioner at få dem effektueret. Det er fx:

- At alle idrætslærere skal være linjefagsuddannede.
- At alle lærere skal lave en årsplan, hvor mål og delmål for de enkelte forløb fremgår.
- Eleverne skal være bekendt med årsplanen og målene for idrætsundervisningen.
- Eleverne skal være medbestemmende i alle fag således også i idræt, så de får et medansvar for undervisningen.
- De kan være med i udformningen af årsplanen, delplaner eller den enkelte time.
- Læreren skal sammen med eleverne evaluere undervisningen.
- Idrætslærerne skal deltage i forældremøderne, så forældrene kan møde idrætslæreren og se, hvad deres børn skal lære i idræt.
- Der skal holdes møder med ledelsen, således at skolen får udfærdiget fælles regler og normer for omklædning, badning, fritagelse m.m.

Idrætslærere kan også selv gøre noget for at være med til at hæve fagets status.

Læs *evalueringsrapporten* på: www.eva.dk.

Kursus i Finland i 2006

Allerede næste sommer har man mulighed for at komme på kursus i et af de nordiske lande. Finland indbyder nemlig til idrætslærerkursus i uge 31 i 2006.

Nordiske Kongres i Danmark i 2007

Den næste nordiske idrætslærerkongres afholdes i Danmark i uge 31, fra tirsdag den 31.7. til søndag den 5.8. i 2007. Vi har i DI nedsat en arbejdsgruppe, som allerede er langt med planlægningen. Kongressen kommer til at foregå på Gerlev Idrætshøjskole, som fx byder på: Idræthistorisk værksted, haller, sale, svømmehal samt en hyggelig intim atmosfære.

Temaet er: At bygge bro. Dette tema skal forstås både i konkret og overført betydning. Det eksemplificeres fx som at bygge bro...

- Mellem mennesker
- Mellem de nordiske landes kulturer via idræt
- Mellem et udgangspunkt og et mål, altså en dannelsesrejse
- Mellem teori og praksis
- Mellem det sansede og det erkendte
- Mellem Grundtvig og nutiden
- Mellem sundhed og livsvilkår

På Gerlev Idrætshøjskole ligger også Gerlev Legepark, hvor der er mulighed for at lege over 100 gamle idrætslege fra hele Norden. På selve kongressen vil der især blive lagt væk på kvalitet og dybelse. Hvis man ønsker også at være turist i Danmark, vil der være mulighed for at ankomme allerede lørdag d. 28.7., hvor man kan deltage i et specielt tilrettelagt turistprogram.

Læs mere på *Dansk Idrætslærerforenings hjemmeside*:

www.idraetslaererforeningen.dk

Jeg har i denne artikel givet belæg for, at det er nu, de danske politikere må indse, at vi, som uddannede idrætslærere, skal have større mulighed for at kunne gøre noget mere for at få børn og unge til at bevæge sig mere, både i og udenfor idrætstimerne. Det drejer sig om at øge fokus på fysisk aktivitet og glæde ved at bevæge sig, fx i form af en udvidelse af timetallet, daglig fysisk aktivitet, udedag, indførelse af sundhedsfag, og ikke mindst drejer det sig om kvalitet i idrætsundervisningen. Det sidste kan bl.a. ske ved at forøge muligheden for at komme på kursus og efteruddannelse. I øjeblikket er den mulighed nærmest ikke-eksisterende, men DI mener, at alle idrætslærere bør kunne komme på kursus hvert år og således bibeholde kundskaber og motivationen for at undervise i verdens vigtigste fag.